

Βικτωρού και Ελενίτσα: Οι αγαπημένες αδελφές

της Ανδής Πέτσα Σαββίδου (βασισμένο σε αφήγηση της Ηρούλλας Πελετιέ Βύρα)

«Φύγετε, εμείς είμαστε κοτζιάκαρες και δεν θα μας κάμουν τίποτε. Πάρτε με στην αρφή μου να μείνω κοντά της, γιατί ζαλίζεται, εν μπορεί να μπει μέσα στο αυτοκίνητο τζιαι να φύει.» Ήταν τα λόγια της μάνας μου, της Χρυσταλλούς Μιχαήλ του Πελετιέ. Ποτέ της έν άκουσεν το βαφτιστικό όνομά της. Ούλλοι εφωνάζαν την Βικτωρούν, γιαι που μιτσιά άρεσκεν της να την περιποιούνται. Ίντα κόρη, είσαι τίποτε η βασίλισσα Βικτώρια; Και έμεινεν της το Βικτωρού. Το 1974 που εφύαμεν ήταν 73 χρονών. Και η αδελφή της, η Ελενίτσα του Μάντη, 74.

Η ώρα 11 και 20' στες 14 Αυγούστου του 1974 φύγαμε προς την Βώνη. Με το αυτοκίνητο το Μόρρις. Ο άντρας μου ήταν στρατιώτης. Στην Κερύνεια. Δεν ξέραμε τι έγινε, πού ήταν. Ούτε ο πεθερός μου έφυγε. Έμεινε και τούτος στο σπίτι του, δίπλα που το δικό μας. Αντρέας Βύρας, αγνοούμενος ώσπου εβρεθήκαν τα οστά του σε ένα λάκκο στο Τζιάδος.

Πίσω μας έρχονταν τα τανκς των Τούρκων. Από τον Άη Γιώρκη της Βώνης βρεθήκαμε στο Πραστεϊό και από εκεί στην Καλοψίδα. Μετά στην Άχνα και στες Αγγλικές Βάσεις. «Δόξα σοι ο Θεός. Είμαστε τουλάχιστον ασφαλισμένοι εμείς τζιαι τα μωρά μας. Ο Θεός και η τύχη μας» είπαμε.

Ο νους μου όμως ήταν στον άντρα μου, στη μάνα μου, στον πεθερό μου και στη θκεια μου. Ο άντρας μου ήταν ένας ήσυχος και αγαπητός άνθρωπος. Εν έβλαψε ποτέ του κανένα. Εν μας εχαλούσεν χατήρι, ούτε εμένα ούτε των δυο μου παιδιών, του Αντώνη και της Έλενας. Ανακατώνετον και στο αθλητικό σύλλογο, την ΑΕΚ. Και στο Συνεργατικό Παντοπωλείο. Ήταν μέσα στο Συμβούλιο. Εδούλευκεν στο Τμήμα Υδάτων, όπως και ο πεθερός μου. Ήσυχοι, οικογενειάρχες.

Η μάνα μου, έγραφε ωραία γράμματα. Της άρεσε να γράφει τι έκαμνε, έγραφε ημερολόγιο... Όταν ήταν ο αδελφός μου ο Γιωρκουλλής στην Αγγλία έγγραφεν του κάθε μέρα... Της θειάς μου αρέσκαν της οι δουλειές του σπιτιού. Να ράβκει, να μαγειρεύκει, να περιποιείται τα παιδιά της τζιαι να βοηθά τις γειτόνισσες. Μαζί τες επιάσαν οι Τούρκοι και τες επήραν στο σχολείο του Νιοχώρκου. Δεν μπορώ να φανταστώ πώς μπόρεσαν τούτα τα αδύνατα από την ηλικία πλάσματα να παρπατήσουν τόσο δρόμο και να παν στο Νιο Χωρκό. Ύστερα αφήκαν τες ελεύθερες, «πραίνετε σπιδκια σας», είπαν τους. Κρατώντας η μιά την άλλη, είπαν άλλοι εγκλωβισμένοι, επιάσαν την στράτα να στραφούν έσσω τους. Άμα εφτάσαν κοντά στο σπίτι της Κολοκασούς ανάμεσα Χρυσίδας και Κυθρέας, κάποιοι Τζυρκώτες που ήταν μπροστά τους, λαλούν ότι άκουσαν πυροβολισμούς. Ότι εσκοτώσαν τες. Ως δαμαί. Κανένας δεν ξέρει τίποτε άλλο!

Τούτον το καρτίν που την υπηρεσία Αγνοουμένων που κρατούμεν στα σιέρκα μας, εν ιερό.. Λαλεί πως θέλουμεν να μάδουμεν για τους δικούς μας. Λαλεί πως ο άντρας μου, ο Βάσος Βύρας, που γεννήθηκεν το 1938 έχει τον αριθμό 119, ο πεθερός μου Αντρέας Βύρας, γεννημαν του 1911 εν ο αριθμός 1497. Λαλεί μας πως η μάνα μου που γεννήθηκεν το 1901 εν ο αριθμός 1563 και η θειά μου, έναν χρόνο πιο μεγάλη της, εν ο αριθμός 1564. Τούτον το καρτί εν τούτον που μας διά ελπίδα ότι εν να μάδουμε τι εγινήκαν. Για να αναπαυτεί η ψυσιή τους τζιαι η δική μας και να σταματήσει το μαρτύριό μας!